

Persbericht

PB08-047
3 juli 2008
9.30 uur

Economische groei eerste kwartaal 2008 bijgesteld tot 3,3 procent

De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal van 2008 met 3,3 procent gegroeid ten opzichte van een jaar eerder. Dat gebeurde met een werkdag minder dan in het eerste kwartaal van 2007. Deze tweede raming van de economische groei is 0,2 procentpunt hoger dan de eerste raming van 15 mei. Zoals ieder jaar op dit tijdstip zijn de groeicijfers voor de voorgaande drie jaren aangepast op grond van meer en betere informatie. De economische groei komt voor 2005 en 2006 hoger uit dan eerder gepubliceerd, terwijl de groei voor 2007 niet gewijzigd is. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

Licht opwaartse bijstelling eerste kwartaal

De opwaartse bijstelling van de economische groei in het eerste kwartaal hangt samen met een hogere raming voor de productie van industrie en bouwnijverheid. De productie van de overheid komt iets lager uit. Bij de bestedingen zijn de investeringen en de voorraadvorming iets hoger vastgesteld, terwijl de overheidsconsumptie iets lager uitkomt. Ook worden zowel de uitvoer als de invoer van diensten hoger geraamd.

Kwartaal-op-kwartaalgroei 0,4 procent

Ten opzichte van het vierde kwartaal van 2007 groeide de economie in het eerste kwartaal van 2008 met 0,4 procent. Hierbij is rekening gehouden met werkdag- en seizoenseffecten. De kwartaal-op-kwartaalgroei is 0,2 procentpunt hoger dan bij de eerste raming in mei.

Economische groei breed gedragen

De uitvoer van goederen en diensten nam in het eerste kwartaal met 6,5 procent in volume toe. Dit is evenveel als gemiddeld in 2007. De wederuitvoer nam iets minder sterk toe. De sterke groei van de aardgasuitvoer betekende een impuls voor de uitvoer van Nederlands product. De invoer nam sneller toe dan de uitvoer. De consumptie van huishoudens steeg met 2,3 procent een fractie meer dan in 2007, maar dit kwam vooral door een hoger verbruik van aardgas. Vergeleken met het extreem zachte eerste kwartaal van 2007 werd veel meer gestookt. De aanschaf van duurzame consumptiegoederen nam slechts met 0,4 procent toe. De groei van de overheidsconsumptie was gering en geheel toe te schrijven aan meer zorguitgaven. De overige overheidsuitgaven namen licht af. De investeringsgroei was met 7,2 procent hoog, met als toppers bedrijfsgebouwen, vrachtauto's en computers. Aan de productiekant van de economie zorgden de aardgaswinning en de bouw voor

een forse impuls. De commerciële diensten lieten met 3,2 procent een mindere groei zien dan in voorgaande kwartalen. De vertraging deed zich vooral voor bij de uitzendbranche. De groei van de industriële productie bleef beperkt tot 1,5 procent.

Economische groei 2005 en 2006 opwaarts bijgesteld

De economische groei voor 2005 is bijgesteld naar 2,0 procent. Dat is 0,5 procentpunt hoger dan eerder gepubliceerd. De groei voor 2006 is met 0,4 procentpunt opwaarts bijgesteld naar 3,4 procent. In beide jaren zijn vooral de consumptie en de investeringen maar ook het uitvoersaldo hoger dan eerder geraamd. Aan de productiekant hebben de industrie en de commerciële dienstverleners meer geproduceerd. De economische groei voor 2007 blijft 3,5 procent.

Technische toelichting

Achtergrondinformatie over de ramingen

Er worden meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd van de economische groei in een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar. Bij de afsluiting van het vierde kwartaal komt tevens de eerste raming van het jaar gereed en worden de eerste drie kwartalen opnieuw vastgesteld.

Ook nadien kunnen de cijfers nog worden aangepast. De kwartaalgegevens worden namelijk eenmaal per jaar in juli geijkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen kunnen worden verrijkt.

Jaarcijfers

Dit persbericht over de tweede raming van de economische groei voor het eerste kwartaal 2008 bevat additionele gegevens over het productie- en bestedingendeel van de jaarpublikatie Nationale rekeningen. Daarom zijn twee extra tabellen opgenomen met enkele nieuwe jaarcijfers voor de jaren 2005 tot en met 2007. Bovendien is een tabel met zowel de vorige als de nieuwe jaarcijfers opgenomen.

Seizoengecorrigeerde gegevens

Normale praktijk is dat mutaties worden berekend ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van het voorafgaande jaar. Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de conjuncturele stand van zaken wordt de groei voor enkele variabelen zoals het bbp ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal berekend. Hierbij wordt gecorrigeerd voor seizoen- en werkdageffecten. Bij het uitkomen van nieuwe kwartaalcijfers wordt deze seizoencorrectie steeds opnieuw doorgerekend. Dit leidt doorgaans tot geringe bijstellingen van eerder geraamde cijfers, incidenteel tot meer substantiële bijstellingen.

Werkgelegenheid

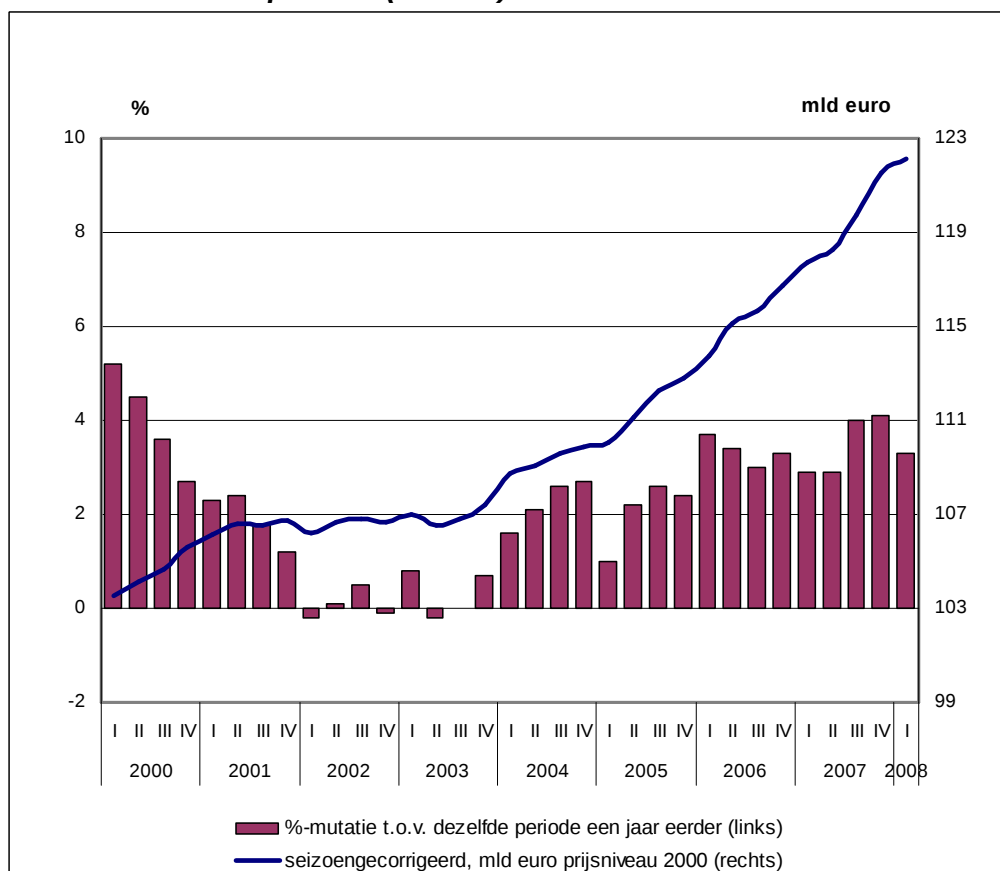
In het persbericht over de eerste raming van de economische groei in een kwartaal wordt conform Europese afspraken tevens een eerste raming van de werkgelegenheid in dat kwartaal gepubliceerd. Deze raming heeft uitsluitend betrekking op werknemers. Zelfstandigen blijven buiten beschouwing. De raming luidt zowel in banen als in arbeidsjaren (=voltijdbanen). De tweede raming van de werkgelegenheid met daarbij een verdeling van de werkgelegenheid naar bedrijfstakken wordt gepubliceerd in een afzonderlijk persbericht tegelijkertijd met de verschijning van het persbericht over de tweede raming van de economische groei op kwartaalbasis. De ontwikkeling van het aantal banen is (vooral) gebaseerd op de Polisadministratie van het UWV. De Belastingdienst verzamelt de gemeenschappelijke loonaangifte van bedrijven t.b.v. Belastingdienst, UWV en CBS.

Zorgstelsel

Op 1 januari 2006 is het nieuwe zorgstelsel ingevoerd. In de Nationale rekeningen brengt dit een verschuiving met zich mee van consumptie door huishoudens naar consumptie door de overheid. De consumptie door huishoudens is hierdoor in 2006 veel lager, de consumptie door de overheid veel hoger dan een jaar eerder. Ook heeft bij de productie een overheveling plaatsgevonden van overheid naar verzekeringsinstellingen. In dit persbericht zijn de cijfers opgenomen waarin deze verschuivingen zijn verwerkt. Daarnaast zijn voor 2006 tussen haakjes de cijfers opgenomen waarin voor deze verschuiving is gecorrigeerd. Bij de beschrijving van ontwikkelingen is de tekst van het persbericht gebaseerd op de gecorrigeerde cijfers. Het effect van het nieuwe zorgstelsel doet zich in 2007 niet meer voor.

Met ingang van 1 januari 2008 is een verplicht eigen risico ingevoerd in de basisverzekering voor de zorg. Deze eigen risico betalingen worden geboekt als een uitgave van huishoudens. Hierdoor komt de mutatie van de consumptie van huishoudens dit jaar circa een half procent hoger uit, de mutatie van de consumptie overheid circa een procent lager. Hiervoor is in de tabellen niet gecorrigeerd.

Bruto binnenlands product (volume)

Bron: CBS.

Tabel 1: Bruto binnenlands product (marktprijzen) #

	Waarde	Volumeverandering t.o.v.	
		zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ¹⁾
	<i>mld euro</i>	%	%
2005	513,4	2,0	.
2006	539,9	3,4	.
2007	567,1	3,5	.
2005-I	124,9	1,0	0,2
II	130,2	2,2	0,9
III	124,3	2,6	1,0
IV	134,1	2,4	0,5
2006-I	132,4	3,7	0,8
II	136,7	3,4	1,2
III	129,9	3,0	0,5
IV	141,0	3,3	0,9
2007-I	138,8	2,9	0,8
II	142,9	2,9	0,4
III	136,8	4,0	1,3
IV	148,6	4,1	1,5
2008-I	146,3	3,3	0,4

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen #

	2007		2008			
		I	II	III	IV	I
<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Consumptieve bestedingen	2,4	2,2	1,6	2,9	2,9	1,7
w.v. door huishoudens	2,1	1,5	1,1	2,4	3,2	2,3
door overheid	3,0	3,7	2,5	3,8	2,2	0,5
Investeringen in vaste activa	4,9	10,1	3,7	5,0	1,7	7,2
Veranderingen voorraden 1)	-0,4	-0,3	-1,3	-0,2	0,2	0,5
Nationale bestedingen	2,7	2,6	2,3	3,6	2,3	3,8
Uitvoer goederen en diensten	6,5	5,9	5,9	7,6	6,4	6,5
Invoer goederen en diensten	5,7	6,0	5,5	7,3	4,1	7,6
Bruto binnenlands product	3,5	2,9	2,9	4,0	4,1	3,3

1) In procenten van het bbp in constante prijzen.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 3: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen) #

	2007	2007				2008
		I	II	III	IV	I
<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Producenten van:						
Goederen	2,9	-0,6	1,7	4,2	6,6	6,6
Landbouw en visserij	1,7	3,6	1,9	-0,1	1,8	3,2
Industrie en energie:	2,2	-3,4	-0,1	4,6	8,2	6,4
w.o. Industrie	3,2	5,9	3,9	2,2	0,9	1,5
Delfstoffenwinning	-0,2	-24,6	-14,7	29,7	33,7	23,9
Bouwnijverheid	5,8	8,3	7,2	4,6	3,0	8,2
Commerciële diensten	4,5	4,8	4,5	4,8	4,0	3,2
Handel, horeca en transport	4,6	5,3	5,1	4,8	3,3	3,3
Financiële en zakelijke diensten	4,5	4,3	4,0	4,9	4,6	3,1
Niet-commerciële diensten	2,1	2,7	1,6	1,9	2,3	1,4

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 4: Goederen- en dienstentotalen, jaargegevens #

	2007	2005	2006 ¹⁾	2007
	<i>mld euro</i>	<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>		
Consumptieve bestedingen	406,8	0,8	2,9	2,4
w.v. door huishoudens	264,3	1,0	0,0 (3,0)	2,1
door overheid	142,5	0,5	9,0 (2,7)	3,0
Investeringen in vaste activa	113,2	3,7	7,5	4,9
Veranderingen voorraden	-1,6	.	.	.
Nationale bestedingen	518,4	1,3	3,7	2,7
Uitvoer goederen en diensten	424,8	6,0	7,3	6,5
Invoer goederen en diensten	376,1	5,4	8,2	5,7
Bruto binnenlands product	567,1	2,0	3,4	3,5

1) De getallen tussen haakjes zijn gecorrigeerd voor veranderingen in het zorgstelsel. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS

Tabel 5: Toegevoegde waarde (bruto, basisprijzen), jaargegevens[#]

	2007	2005	2006	2007
	<i>mld euro</i>	<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>		
Producenten van:				
Goederen	132,9	0,9	1,6	2,9
Landbouw en visserij	10,2	-0,5	-2,0	1,7
Industrie en energie:	94,4	0,4	1,4	2,2
w.o. Industrie	68,9	2,0	2,7	3,2
Bouwnijverheid	28,3	3,1	3,7	5,8
Commerciële diensten:	252,5	3,5	5,3	4,5
Handel, horeca en transport	110,3	4,0	5,7	4,6
Financiële en zakelijke Diensten	142,2	3,0	5,0	4,5
Niet-commerciële diensten	117,7	0,6	1,1	2,1

[#]) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS

Tabel 6: Goederen- en dienstentotalen, jaargegevens oud en nieuw

	2005		2006 ¹⁾		2007	
	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw
	<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>					
Consumptieve bestedingen	0,5	0,8	2,5	2,9	2,3	2,4
w.v. door huishoudens	0,7	1,0	-0,8	0,0	2,1	2,1
			(2,7)	(3,0)		
door overheid	0,0	0,5	9,4	9,0	2,7	3,0
			(2,2)	(2,7)		
Investeringen in vaste activa	3,0	3,7	7,2	7,5	5,1	4,9
Uitvoer goederen en diensten	5,9	6,0	7,0	7,3	6,4	6,5
Invoer goederen en diensten	5,5	5,4	8,1	8,2	5,5	5,7
Bruto binnenlands product	1,5	2,0	3,0	3,4	3,5	3,5

1) De getallen tussen haakjes zijn gecorrigeerd voor veranderingen in het zorgstelsel.

Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS